

Kort om folkerettslig suvernitet

"Historisk har suverænbegrepet rod i mystiske forestillinger" uttaler professor Alf Ross i "Lærebog i folkeret"

Begrepet suvernitet hviler noe på sedvane men mest på rettsteori. De forskjellige folkerettslærde har et noe ulikt syn på begrepet. Den anerkjente tyske folkerettslærde professor Franz von Liszt skriver i "Die souverane Staatsgewalt" Suverniteten ytrer seg i uinnskrenket folkerettslig handleevne."

En suveren stat har det som i folkeretten kalles aktiv og passiv gesandtskapsrett d.v.s staten har rett til å motta og sende ut diplomatiske representanter (jus ~~legationum~~ legationum) Dessuten evne til å inngå avtaler, særlig forbundavtaler (jus foederum et tractatum)

Videre må staten kunne føre krig og slutte fredavtaler (jus belli ac pacis)

Staten må også ha folkerettslig ansvar for rettsstridige handlinger.

Professor Frede Castberg uttaler i "Folkerett" side 50 om suverene stater "Den (staten) er ikke bundet av hva andre staters organer beslutter"

I den tid unionen mellom Norge og Sverige bestod var begge stater selvstendige (suverene) De var ikke bundet sammen med noen felles statsforfatning. Samme stilling hadde de enkelte tyske stater i Det tyske forbunds tid (1815-1866)

Selv om det som nevnt er sprik blant de folkerettslærde om definisjonen av suvernitetsbegrepet, synes de å ha en ting felles. Staten må ikke ha noe organ over seg.

I eldre tid hadde Hansaforbundet en slags suvernitet- bl.a. hadde det diplomatiske representanter. Deres rettigheter omtales i Geheimrath dr. F.H. Gessken i "Das Gesandtschaftsrecht und die diplomatischen Verkehrsnormen, III side 621 Deres (Hansaens) rettigheter er " ikke overensstemmende med det moderne suvernitetsbegrep"

Når et land blir okkupert blir vedk. stats suvernitet suspendert, og okkupanten utøver suverniteten på den fordrevne stats vegne. Okkupanten "utøver statsmyndigheten" uttaler professor Waltzog i "Recht der Landkriegsführung" side 77.. "Okkupantens myndighet er alt-omfattende" hevder Waltzog videre.

Den 8.mai 1941 sa Sovjet opp den diplomatiske forbindelse med Norge. Begrunnelsen var "Da Norge ikke lenger er en suveren stat." Dette var helt korrekt.

Noen ^{norsk} krigføring fra London kunne det ikke bli tale om. Ifølge oppenheim "International Law II side 248 ¹⁹⁴⁰⁻⁴⁵ bare "full Sovereign States legally qualifed to become belligerents."

Litteratur : Oppenheim-Lauterpacht : International Law, Frede Castberg: "Folkerett" Alf Ross : "Lærebog i folkerett", Strupp Schlochauer : "Wörterbuch des Völkerrechts", Frantz von Liszt : "Völkerrecht, Alfons Verdross : "Völkerrecht" Emil Waltzog : Recht der Landkriegsführung, F.H. Gessken : "Völkerrecht" III, Maurer : "Die völkerrechtliche Stellung"

John Sand